

KETEG online 17. hírlevél

GDP vs. GNH – KI NYERI A PÁRBAJT?

A GDP, azaz a bruttó hazai össztermék népszerű, közismert, kedvelt gazdasági mutató. A GDP ferdít, eltakar, lassan-lassan a kárhozat útjára visz. Mindkét vélemény táborában hallhatóak markáns, sőt egyre markánsabb hangok.

A GNH, azaz a bruttó nemzeti boldogság megfoghatatlan, nehezen számszerűsíthető, ki tudja, mennyire adekvát(!), a gazdálkodás józanságától elrugaskodott mutató. A GNH figyelembe veszi az élet sokszínűségét, az embert és közösségét több aspektusból vizsgálja, az igazi valóságot próbálja mérni.

Melyik mutatót tekintjük hát mérvadónak? A csatából végül ki kerül ki győztesen?

Egy biztos: a GDP-ről, évenkénti százalékos változásáról folyamatosan hallhatunk, olvashatunk a hírekben. Ha a GDP magas és/vagy jókorát nő, akkor mindenki örül ☺ Erős, stabil gazdaságot, fejlődő cégeket, munkahelyeket, vásárlóerőt feltételez – elvileg. Mivel azonban a hétköznapi tapasztalata nem mindig fedi le ezt a „hurrá” optimista képet, gyakran érezhetjük becsapva magunkat; a GDP meg jobb lenne, ha lapulna egy fiók mélyén, nem pedig minduntalan feltűnősködné és fontoskodna az összes létező gazdasági elemzésben. Szegény GDP! Abszolút félreértett, talán túlreprezentált; de hogy többet gondolnak róla, mint amire valóban kitalálták, az nem a mutató hibája! Hanem a mienk.

Simon Kuznets Nobel-éremes közgazdász, akit a GDP atyjaként tartanak számon, 1937-ben mutatta be tanulmányát az amerikai Kongresszusnak. Céljának tekintette egy olyan mutató megalkotását, amely közép- és hosszútávon előrejelzi a gazdasági változásokat, szárnyalásokat és recessziókat egyaránt; természetesen azért, hogy fel lehessen rájuk készülni. Teljeséggel érthető a kísérlet egy ilyen típusú mutató megalkotására alig néhány évvel az 1929-es gazdasági világválság után. Eredeti értelmében a GDP jóslni próbál, nem aktuális makrogazdasági helyzetet értékelni. Önmagában a mutató nagysága, változása túl sokat nem mond, éveken-évtizedeken átívelő változása az igazán izgalmas téma.

A GNH eredeti bhutáni találmány. Bhután a Himalája szívében bújik meg, sokáig elzártan élt a világ többi részétől. A bhutáni uralkodó úgy gondolta, ha kinyitja országát, a legjobbat szeretné kihozni a változásból és nem csupán anyagilag. Ennek mérésére alkották meg a GNH-t, a bruttó nemzeti boldogságot, melynek tényezői a pszichológiai jólét, életminőség, egészség, oktatás-kultúra, időbeosztás, jó kormányzás, közösségi kapcsolatok, természeti sokféleség és fenntarthatóság.

Roppant szemléletes a következő 2 kisfilm a két mutatóról (*angol nyelvűek, jól érthető ábrákkal*):

<https://www.youtube.com/watch?v=7Zqdqa4YNvI>

<https://www.youtube.com/watch?v=Gnql8t0GqcA>

A boldogságmutató kritikusai szerint Bhután csak a szegénységét akarja leplezni, pedig Bhutának nem kell szégyenkezni a GDP-je fejlődési üteme miatt sem, amely a világon a leggyorsabbak között van.

Szóval ki nyerje a csatát? Én egy erős döntetlenre szavaznék ☺ kicsit kevesebb hangsúlyt a bruttó hazai összterméknek, kicsit többet a bruttó nemzeti boldogságnak.

KÉRME-KETEG együttműködés keretében

Sominé Nagy Ditta

Keteg Műhely– Keresztény Társadalmi Elvek a Gazdaságban

<http://www.keteg.hu/>

forrás: <http://www.grossnationalhappiness.com/>

<http://www.tradingeconomics.com/bhutan/gdp-growth-annual>

<http://foreignpolicy.com/2011/01/03/gdp-a-brief-history/>

http://ec.europa.eu/environment/beyond_gdp/key_quotes_en.html

Az üzleti vezető hivatása – gondolatok, 17.oldal 1. és 2. pont